

ÖĞRENCİ PROFİLİ

Abdurrahman KARABULUT, Ferit TAKTAK

Bolvadin meslek yüksekokulu

Afyon Kocatepe üniversitesi,

ÖZET

Bolvadin Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde bir anket yapılmıştır. Ankete katılan 156 öğrencinin aile ortamı, ekonomik durumu, kitap ve gazete okuma alışkanlığı, sosyal faaliyetlere katılması, barındığı yerler ve sportif faaliyetlere katılması yorumlanmış; araştırma grafiklerle açıklanmıştır. Öğrencilerin yüksek okullara bakış açıları, bir hedefe varmak için değil, üniversite okuyorum hevesi içinde kalmaktadır. Yeterli ekonomik imkanlara sahip olmayan kişilerin yüksek okulda öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yeterince sosyal faaliyetlere katılmadığı, kitap okumadığı da önemli dikkat çeken konulardan biridir. Ayrıca ailenin ekonomik ve kültürel şartlarının iyi olmasının öğrencinin okuldaki faaliyetlere katılımına ve eğitimine olumlu katkıda bulunduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: profil, öğrencilerin profili, meslek yüksekokulu

ABSTRACT

It was taken a poll on 156 students of Bolvadin Vocational High School. Their family atmosphere, economic conditions, attitudes for reading books and newspapers, participation to social activities, accommodation, and participation to sport activities who answered the questionnaire are evaluated and the results are illustrated. The students' view to the Vocational High Schools is not to reach their goals but just to have enthusiasm being a student at these schools. It is observed that those people are the students at these schools who don't have enough economic support. One of the important subjects which attracts attention is those students who don't participate to social activities and read books enough. Besides, it is observed that better economic and cultural conditions of families have positive effects on the students' participation to the activities at school and their education.

Key words : profile, profile of the student, vocational high school

1. GİRİŞ

Meslek yüksekokullarının sayısı günden güne hızla artmaktadır. Bu okullara alınan öğrenci sayısı da okullara bağlı olarak artmıştır. İki yıl öğretimden sonra iş hayatına atılmaktadırlar. Öğrenciler teorik ve uygulamalı ders alarak mesleği ile ilgili bilgileri öğrenmektedir. Meslek yüksekokulları ara eleman yetiştirmeyi amaçlayan eğitim kurumlarıdır. Ülkemizin gelişmesinde ve sanayileşmesinde önemli bir boşluğu doldurması beklenen bu kurumların bugüne değin bu fonksiyonu yerine getirdiği söylenemez. Gerek işyerlerinin gerek yüksekokulların bu hususta işbirliği içinde olmaları beklenir. İşyerlerinin yüksekokul mezunlarına gereksinim duyup duymadıkları tartışmalıdır. Ayrıca yüksekokullar da mesleki açıdan öğrencilerini motive edebilmekte midir problemi de ele alınmalıdır.

2. OKUL – ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ

Öncelikle öğrencilerin yüksekokula hangi amaçla geldiklerini belirlemekte yarar görmekteyiz. Öğrencilerin profilini ortaya çıkarmak için okulumuzda yaptığımız bir çalışmayı esas aldık. Ayrıca uzun yıllar yaptığımız gözlemleri de yorumlarımıza kattık.

Her şeyden önce öğrencilerin hangi amaçla yüksekokulları tercih ettiklerini ortaya koymak gerekmektedir. Meslek edinme, deneklerin yaklaşık yarısında, amaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Herhangi bir dört yıllık fakülte karşısında yüksekokulların tercih edilme şansı bulunmamaktadır. Öğrenciler "boş kalmayalım" düşüncesiyle yüksekokulları okunabilir bulmaktadırlar. Hatta birinci yılın sonunda veya mezun olduktan sonra, tekrar üniversite sınavlarına giren öğrenci sayısı azımsanmayacak kadar çöktür. Boşluk doldurmak maksatlı kurumlar görünümü, meslek yüksekokullarının işlevinden çok uzakta bulunmaktadır. Üzülerek ifade etmeliyiz ki, öğrencilerin zihinlerinin bir köşesinde bu okullardan kurtulma düşüncesi vardır. Bu anlayış, bu düşünce yüksekokulların verimini düşürmektedir.

Öğrenmenin istemekle başladığı tartışılmaz bir gerçektir. "Ben nasıl olsa başka bir imkan daha bulurum, bu okulla yetinmem" düşüncesi, öğrencilerin daha iyiye ulaşmak için gösterdiği çaba sayılabilir. Fakat iki yıllık yüksekokuldaki eğitim dönemini, hayatlarının boş sayfaları gibi algılayan öğrencilerin bu okulların amaçlarından ne kadar uzakta kaldıkları gün gibi açıktır.

Öğrencilerin yüksekokulla yetinmemelerinin arkasında ülkemizdeki "iş" problemi de bulunmaktadır. Eğer yüksekokul mezunlarının iş bulma şansı batı ülkelerindeki standartlarda olsa, öğrencilerin motivasyonunun üst düzeylere çıkabileceği düşünülmelidir. Mezuniyetin boşlukla eş değerde olması, ister istemez, öğrencileri "nasıl olsa bir şey olmayacağız" düşüncesine itmektir. Okul sonrası pozisyonla okul arasındaki bağ, okulla öğrenci arasındaki bağı güçlendirmektedir. Bu da okulun verimine, öğrencinin başarısına yansımaktadır. Ülkemizde yüksekokul mezunlarına duyulacak ihtiyaç, okulların kalitesini ve öğrencilerin rağbetini artıracaktır.

3. SINAVSIZ ÖĞRENCİLER

Yüksekokula gelen öğrencilerin daha önce çoğunluğu lise çıkışlıydı. MEB-YÖK programı başladıktan sonra bu oran değişti. O günden itibaren ağırlığın meslek liselilere kaydığını rahatlıkla ifade edebiliriz.

Burada söylenmesi gereken birkaç hususu belirtmeden geçemeyeceğiz. Bunlardan birincisi, lise mezunu öğrencilerin seviye olarak meslek liselilerde daha iyi bir durumda olduklarıdır. Bu durum, yüksekokullardaki başarıyla doğrudan bağlantılıdır. Özellikle muhasebe, işletmecilik, pazarlama, büro yönetimi ve sekreterlik gibi programlarda lise çıkışlı öğrenciler çok başarılı olmaktadır. Yüksekokullardaki eğitimin kalitesini, lise mezunu öğrenciler artırmaktadır.

Bu yargımız, ilk bakışta, teknik programlar için yadırgatıcı bulunabilir. Doğal olarak, mesela elektrik programına endüstri meslek lisesi elektrik bölümünden gelen öğrencilerin daha seviyeli ve başarılı olmaları beklenir. Fakat sonuçlar bu mantığa uygun çıkmamaktadır. Atölye şartlarında mesleki eğitimden geçen öğrencilerin meslek yüksekokullarda çok başarılı olamamalarının arkasında ülkemizdeki meslek liselerinin konumu bulunmaktadır. Meslek liseleri, sınavlarda elenmiş öğrencilerin rağbet ettikleri okullar durumundadır. İlköğretimde başarılı olamayan öğrencilere, kurumlardaki yöneticilerin tavsiyesi "meslek liselerine gidiniz" şeklindedir. Yani, "üniversite şansı bulunmayan öğrenciler hiç olmazsa bir meslek edinmelidir" mantığından hareket edilmelidir. Yanlış bir yönlendirme olmamakla birlikte, bu öğrencilerin yüksekokullarda çok başarılı olmaları da beklenmemelidir. Burada genelleme yaptığımızı belirtmeliyiz. Yoksa meslek lisesi çıkışlı çok öğrenciler de vardır.

İlköğretim kurumlarında, üniversiteye gidebilecek öğrenciler dışındaki öğrencilerin becerileri dikkate alınarak meslek liselerine yönlendirilmediği bir gerçektir. Öğrenciler sadece çalışma kriteriyle değerlendirilmekte, diğer hususlar göz önünde bulundurulmamaktadır. Böyle rast gele bir anlayışla meslek liselerine yönlendirilen, oradan da yüksekokulu gelen öğrenciler, bu okullarda zorlanmaktadırlar.

Bu yıl gözlediğimiz başka bir husus da meslek lisesinden gelen öğrencilerin davranışlarındaki bozukluktur. Elektrik, makine, inşaat, mobilya vb. programlarına gelen meslek lisesi çıkışlı öğrencilerin genelinde, üniversite öğrencisinde bulunması gereken

davranış özelliklerine rastlamamaktayız. Yüksekokullara sınavsız geçim sisteminden faydalanarak yüksekokullara gelen öğrenciler memnuniyet verici görünmemektedir.

4. SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

Yüksekokulumuzun ikinci sınıf öğrencilerinin aileleri, özellikle sosyal program öğrencilerinin, çoğunlukla büyük şehirde ya da şehirde ikamet etmektedir. 156 öğrenci üzerinde yapılan bir çalışmada öğrencilerin ailelerinin yüzde otuz altısının büyük şehirde oturduğu görülmüştür. Bu öğretim yılında kayıt yaptıran öğrencilerde bu oranın yakalanamayacağı, sistemin gereğidir. Sınavsız geçiş sisteminde öncelik bölgedeki öğrencilere verilmektedir. Yüksekokulumuza İstanbul, İzmir gibi şehirlerden gelen öğrencilerin davranışları, kırsal kesimden gelen öğrencilerden oldukça farklılık arz etmektedir. Sosyal ve kültürel açıdan belli bir görgünün öğrenciler üzerindeki olumlu yansımaları, davranışlarda gözlenebilmektedir.

Üniversiteler sosyal ve kültürel mobilitiye imkan tanımakta, böylelikle ülkemizin farklı bölgelerinden gelen öğrenciler arasında, bir kültürel alışveriş olmakta, bu da üniversitenin bulunduğu şehre kültürel bir canlılık katmaktadır. Yeni sistem, bu kültürel mozaığı dağıtacak gibi görünmektedir.

5. İNCELEME VE TARTIŞMA

Öğrencilerin önündeki iyi örneklerin onları yüksek öğrenime teşvik edici bir unsur olduğu şüphesizdir. Gençler, çevrelerinde yüksek öğrenim vasıtasıyla çok iyi bir statü elde etmiş kişilerin varlığından etkilenmekte, özellikle bu nitelikteki yakın çevrelerinin etkisi altında kalmaktadırlar Öğrencilerimizin anne ve babalarının çoğunluğu ilkokul mezunudur. Kardeşleri arasında fakülteye devam eden ya da mezun olan öğrenci oranı yüzde yirmiyi ancak bulunmaktadır

Öğrencilerin hem yüksekokulu ciddiye almaları, hem de yüksekokul sonrası öğretim görme hevesi içinde bulunmaları, ebeveynle yakından ilgilidir. Üniversite ortamını bilmeyen, üniversitenin kazandıracaklarını sadece ekonomik düzeyde değerlendirebilen kişilerin çocuklarını çok iyi yönlendirebileceklerini beklememelidir. Öğrencilerimizin motivasyon eksikliğinin arkasında bu faktörü de göz ardı etmemelidir.

Yüksekokul öğrencilerinin yüzde altmış sekiz gibi büyük bir oranının gazeteyi ara sıra okudukları, günlük olayları veya aktüaliteyi çok iyi takip etmedikleri görülmüştür. Kitap okuma alışkanlıklarının hemen hemen bulunmadığını söylemek yanlış olmaz. Yüzde beşinin hiç okumadığı yüzde elliye yakın bir bölümünün de çok az okuduğu belirlenmiştir.

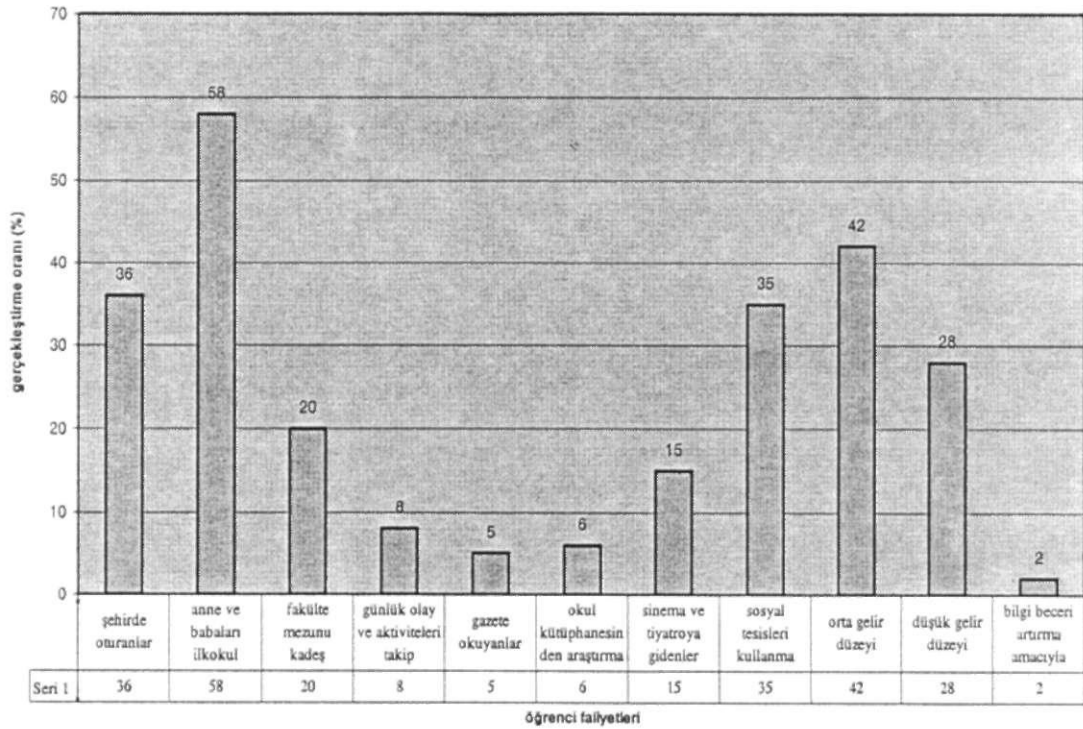
Okul kütüphanesine gidenlerin yüzde doksan dördü dersle ilgili konularda araştırma ya da ödev yapmak gibi zorunluluk ifade eden bir amaç taşımaktadırlar. Halbuki yüksekokulumuzun kütüphanesinde beş bine yakın kitap bulunmaktadır. Mesleki eserler yanında kültürel eserlerin de bulunduğu kütüphanenin üniversite seviyesindeki öğrenciler tarafından daha yoğun kullanılması gerekirdi. Kütüphaneye gitmenin arkasındaki önemli faktörlerden biri öğretim elemanlarının verdikleri görevler de olsa, öğrencilerin kendi istekleriyle zamanlarının bir kısmını kütüphanede değerlendirmeleri beklenir. Okuma alışkanlığıyla ilgili ortaya çıkan tabloya kütüphaneye gidiş amaçlarını yansıtan tablo arasında tam bir örtüşme bulunmaktadır. Sürekli okumayan kişilerin zorunlu kalmadıkça kütüphaneye gitmelerini beklemek yanlış olur.

Gerek okuma alışkanlığı gerekse kütüphaneden yararlanmada izlenen tutum, yüksekokul öğrencilerinin içinde bulunduğu kültürel atmosferi çok iyi yansıtmaktadır. Bu endişe verici manzaranın değişebilmesi için, öğrencilerin yüksekokul öncesi öğretim kurumlarında çok iyi yönlendirilmesi gerekmektedir. Ailenin ve sosyal çevrenin de bu hususta çok etkili bir faktör olduğunu da unutmamak gerekir.

Okulda yapılan sosyal faaliyetlerle de öğrencilerimiz eğitime çalışılmaktadır. Öğrencilerimizin büyük bir bölümünün bu faaliyetlere katıldığı tespit edilmiştir. Sinema ve tiyatroya fırsat buldukları gidildiği tespit edilmiştir.

Nerede barınıyorsunuz sorusuna verilen cevaplarda, denekler yörenin barınma imkanlarının bol alternatifli olması özelliğini yansıtmaktadırlar. Bu nedenle devlet yurdu, özel yurt ve ev kiralama usulü seçeneklerine verilen cevaplar dengeli bir şekilde dağılım göstermektedir.

Öğrencilerimizin kafeterya, yemekhane gibi sosyal tesislerinden yararlanma oranı nadiren veya hiç seçeneklerinde yüzde elli altıdır. Bu durum göstermektedir ki öğrenciler, üniversite ortamlarından tam olarak yararlanmamaktadırlar.

Şekil 1 öğrenci profili

Öğrenci ailelerinin gelir dağılımına baktığımızda en üst düzeydeki aile oranı yüzde iki gibi küçük bir orandır. Yüzde yirmi sekizi en düşük gelir grubunu oluştururken yüzde yirmi sekizi de yüksek gelire yakın bir orandadır. Orta gelir grubu ise yüzde kırk ikidir. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik konjunktür ve dengesiz gelir dağılımı, öğrencilerin harcama eğilimleri ve alışkanlıklarını etkilemektedir.

Öğrencilerin eğitim gördükleri yer dışında çevre il ve ilçeleri gezme konusunda gösterdikleri tutumları; yüzde ikisi çok sıklıkla, yüzde yirmi dokuzunun hiç ilgilenmedikleri, kalanının ise ara sıra veya nadiren gezmeye gittikleri görülmüştür. Bu durum yöreyi iyi tanımama, geldiği yer, ekonomik nedenler veya merak etmeme gibi faktörlerle bağlantılıdır. Bütün sonuçlar, Şekil 1'deki grafikte gösterilmiştir.

6. SONUÇ

Ankete çoğunlukla ikinci sınıf öğrencileri katılmıştır. İkinci sınıf öğrencilerden alınan cevaplar birinci sınıf öğrencilere göre daha gerçekçi olduğundan, ankette ikinci sınıf öğrenciler tercih edilmiştir. Her öğrenciye yirmi soru sunulmuş, verilen cevaplar ana başlıklar altında yorumlanmıştır. Bu öğrencilerin yaklaşık yarısı erkek, yarısı da kızdır. Bu ankette varılan önemli sonuçlar şunlardır:

Sınavsız geçiş sistemi ile meslek yüksekokullarına yerleştirilen öğrenciler büyük oranda başarısız olmakla ve üniversite eğitimini birçoğu bırakmak durumunda kalmaktadır.

Yüksekokula gelen öğrencilerin büyük bir kısmının ciddi hedefler taşımadıkları, kültürel açıdan çok alt seviyelerde buldukları, gelir seviyesi bakımından orta ya da düşük gelirli aile üyesi oldukları, üniversite öğrencisinin taşıması gereken niteliklerin bir kısmına uzak buldukları söylenebilir.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
BURDUR MESLEK YÜKSEKOKULU

3 ulusal meslek yüksekokulları sempozyumu

28 - 30 EYLÜL 2005
BURDUR

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Fuzuli YAĞMURLU

(Rektör Danışmanı – Meslek Yüksekokulları Koordinatörü)

Prof. Dr. Kezban IŞIK

(SDÜ. Isparta Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Prof. Dr. Nilay KESKİN

(SDÜ Teknik Eğitim Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Saim SARAÇ

(SDÜ. Mühendislik – Mimarlık Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Serpil PEHLİVAN

(SDÜ. Fen – Edebiyat Fakültesi)

Doç. Dr. M. Ali KOYUNCU

(SDÜ. Atabey Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Doç. Dr. Cahit BALABANLI

(Yalvaç Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Doç. Dr. Fatma GÖKTEPE

(Rektör Danışmanı – Mühendislik – Mimarlık Fakültesi)

Doç. Dr. Hasan BAYDAR

(Uluborlu Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Doç. Dr. Serpil DEMİRCİ

(SDÜ. Burdur Sağlık Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Adem KORKMAZ

(SDÜ. Ağlasun Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Atif Can SEVDİM

(SDÜ. Gelendost Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Cengiz KAYACAN

(SDÜ. Bucak Emin Gülmez Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Hasan KALYONCU

(SDÜ. Hikmet Tolunay Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Kürşad ÖZKAN

(SDÜ. Sütçüler Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Murat KAYALAR

(SDÜ. Senirkent Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Musa KOÇAR

(SDÜ. Şarkikaraağaç Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Musa TÜRKOĞLU

(SDÜ. Gönen Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Nazmi AVCI

(SDÜ. Eğirdir Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Nurhan G. YILDIRIM

(SDÜ. Isparta Sağlık Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Osman YILMAZ

(SDÜ. Gölhisar Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Yrd. Doç. Dr. Reşat SELBAŞ

(SDÜ. Keçiborlu Meslek Yüksekokulu Müdürü)

Öğr. Gör. Metin KESKİNPALA

(SDÜ. Dazkırı Meslek Yüksekokulu Müdürü)

İÇİNDEKİLER

SÖZLÜ BİLDİRİLER

Sayfa No

I.Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısında Ortaya Konulmuş Sorunlara Çözüm Önerileri Meslek Yüksekokullarının Geleceği Dr. Murat SÖNMEZ.....	1
Hacettepe Meslek Yüksekokulunda Yürütülen Programlardaki Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi Öğr. Gör. Figen ÖZYURT, Yrd. Doç. Dr. Uğur BAYSAL, Prof. Dr. Necdet BAŞTÜRK.....	6
Meslek Yüksekokullarındaki Eğitim ve Teknolojik Altyapı Sorunları Öğr. Gör. Esra AKAY	11
Mesleki ve Teknik Eğitimde Yaşam Boyu Öğrenim İçin Uzaktan Öğretim Yöntemleri Öğr. Gör. Mustafa ERTÜRK.....	16
Meslek Yüksekokulları ve Öğretim Elemanı Profili Yrd. Doç. Dr. Mehmet GENÇTÜRK, Okutman Yalçın BAĞCI.....	26
Sınavsız Geçiş Programındaki Öğrencilerin Programa Giriş ve Çıkıştaki Beklentilerinin Karşılaştırılması Prof. Dr. Semra ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Ayşe ÇINAR	32
Meslek Yüksekokullarında Eğitim Kalitesinin Belirlenmesi: Bir Alan Araştırması Yrd. Doç. Dr. Cemile ÇELİK, Öğr. Gör. Nihat DOĞAN	38
Öğrenci Profili Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman KARABULUT, Öğr. Gör. Ferit TAKTAK	43
Antakya Meslek Yüksekokulunda 4702 Sayılı Yasa Sonrası Mevcut Durum ve Geleceğe Dönük Kalite Hedefleri Öğr. Gör. Arzu KILIÇ, Yrd. Doç. Dr. Gülgün MISTIKOĞLU	48
MYO Bünyesindeki Tarım Programlarının Yeniden Yapılandırılması Yrd. Doç. Dr. Hüseyin AKDEMİR , Prof. Dr. Hikmet SOYA, Öğr. Gör. Funda YOLDAŞ, Öğr. Gör. Özlem ALAN, Dr. Yasemin GÜNEN, Doç. Dr. Şafak CEYLAN.....	53
Meslek Yüksekokulları Gıda Teknolojisi Programlarının Genel Değerlendirilmesi Doç. Dr. Ünal Rıza YAMAN, Yrd. Doç. Dr. Hüseyin AKDEMİR	59
Probiyotiklerin Törepatik Etkileri Yrd. Doç. Dr. Seval Sevgi KIRDAR.....	65
Dayanıklılı Buğday Ruşeymi ile Zenginleştirilmiş Ekmek Üretimi ve Duyusal Yönden Değerlendirilmesi Yrd. Doç. Dr. Tunay DİK, Yrd. Doç. Dr. Füsün MAKASCIOĞLU, Prof. Dr. N.Suzan KINCAL.....	72
Avrupa Birliği'ne (AB)Uyum Sürecinde Hazırlanacak Projelerde Meslek Yüksekokullarının Etkinliğinin Artırılması: Bir Uygulama Yrd. Doç. Dr.Orhan KÜÇÜK, Okutman Nurhan KÜÇÜK.....	79
Leonardo Da Vinci Mesleki Eğitim Programının Meslek Yüksekokullarının Gelişimindeki Önemi ve Norveç Örneği Öğr. Gör. Didem ÖKTEM, Yrd. Doç. Dr.Ahmet KAYA, Prof. Dr. Levent TOKER.....	84